

სომხეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

კომუნისტი № 104 (1218) 3303 7 8 ან 10 1961 წ. ღარი 2 კაპ.

გორბე სომეხი სკალის დიდ დღესასწაული

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

დამოღწეული წარსული მისი ნილატაე და ჩამორჩენილი საყოველთაო წყობილების უპირატესობებზე...

სომხეთის კომუნისტური პარტია საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ერთ-ერთი მებრძოლი რაზმია...

უმჯობესდება მშრომელთა მატერიალური კეთილდღეობა, მათი საბინაო-საყოფაცხოვრებო პირობები...

დიდი სამამულო ომის წლებში სომხეთის მუშები, კომუნისტური პარტიის ერთ-ერთი მებრძოლი რაზმია...

საბჭოთა სომხეთის მშრომელთა თვითონ სახელგანთქცილია — რესპუბლიკის 40 წლისთავს აღნიშნავენ...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

გორბე სომეხი სკალის დიდ დღესასწაული

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

გორბე სომეხი სკალის დიდ დღესასწაული

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

გორბე სომეხი სკალის დიდ დღესასწაული

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

მეორე დღეს ამხანაგებო, მეგობრებო! დღეს სომხეთის ხალხი და მასთან ერთად საბჭოთა კავშირის მომხრე ხალხები აღნიშნავენ სომხეთში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და სომხეთის კომუნისტური პარტიის შექმნის მეორე წლისთავს.

სომხეთის მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში ორმოცი წელი ძალიან მძიმე ვადაა, მაგრამ სწორედ ეს წლები მასწავლებს სომხეთს ხალხის ახალი ცხოვრების დაწყებას. სოციალისტური მაცოცხლებელი ძალა სომეხ ხალხს მოუტანა დიდი აღორძინება, მისი მეცნიერებისა და კულტურის აღმშენებლობა, კეთილდღეობის გაუმჯობესება, მისი ტრადიციებისა და ნიჭის გაფორმება. საბჭოთა სომხეთის დღესუფლები ადგილი უჭირავს ჩვენი სამშობლოს რესპუბლიკის თანაგარსკვლავად. (მქუხარე ტაში).

ამხანაგე 5. ს. ხრუშჩოვი სომხეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს და სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საბჭოთა სხდომის პრეზიდიუმში. ფოტო ვ. გვარჯიანი და ბ. ნეზრუხიანი. (სომხეთის ტელევიზიის ფოტოტექნიკის მიღებული ფოტოგრაფიაა).

ხალხებთან. (ხანგრძლივი ტაში). ეს მეგობრობა, რომელიც იქმნებოდა მრავალი წლის ბრძოლაში უცხოელ დამპყრობთა, მეფის თვითმპყრობლობის, მემამულეთა და კაპიტალისტთა უღლის წინააღმდეგ, განსაკუთრებით განმტკიცდა საბჭოთა ხელისუფლებისათვის ბრძოლაში, სოციალისტური მშენებლობის წლებში.

თუმცა კალენდარულად თქვენი იუბილე აღნიშნავთ ერთგვარი დავებანებით, მაგრამ მე ვფიქრობ, რომ გაზაფხული, მისი ბუნების აყვავილება განსაკუთრებით უწყობს ხელს თქვენი დიდი დღესასწაულის გადახდას. (მქუხარე ტაში).

აი რა დრო დადგა რამდენი ათეული წლის განმავლობაში ბურჟუაზიული არისტოკრატია ქედამდებლად ამბობდა, მუშა ადამიანები, მშრომელი ადამიანები მეცნიერების, ტექნიკის, კულტურის მწვერვალებს ვერ აღუწევდნენ, სახელმწიფოსა და საზოგადოებას ვერ უხელმძღვანელებდნენ. ახლა კი თავიანთი პარაზიტული ჩვეულებებისაგან ბატონ „ყოფილთ“ არაფერი აქვთ საწინააღმდეგე, რომ მიიტანონ მუშა ადამიანის იდეებს. (სიცილი დარბაზში). ისინი დღემდე ვერ შეირაგებინან იმას, რომ ჩვენი ქვეყნის მუშათა კლასი, გლეხობა, მშრომელი ინტელიგენცია გამოდინა როგორც ნიჭიერი მშრომელი, ძლევაობისა და აყვავების სოციალისტური სახელმწიფოს დაუცხრომელი მშრომელი. საბჭოთა ადამიანები წარმატებით განაგრძობენ კომუნისტური მშენებლობას და ამის შესახებ არც ნებართვას სთხოვენ და არც რჩევას ეკითხებიან თავადებს, გრაფებსა და ბარონებს. (ხანგრძლივი ტაში).

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

ჩვენ ვცხოვრობთ საოცარ დროში. სოციალიზმი პირდაპირ ყოველდღეობს გვიჩვენებს თავის შესანიშნავ გამარჯვებებს. სულ ცოტა ხნის წინათ მთელ დედამიწას მსოფლიო ენად მოიღო ცნობა კოსმოსური ხომალთა დღესამაგის გარშემო ადამიანის ტროიკალური გაფორმების შესახებ. სწორედ დედამიწის გარშემო და არა ორბიტაზე. (მხარული გამოცხადება დარბაზში). პირველი ადამიანი, რომელმაც კოსმოსში შეაღწია, გაზაფხულის კავშირის მოქალაქე კომუნისტი იური ალექსანდრე გვარჯიანი, რომლის სახელი ახლა ცნობილია მთელ მსოფლიოში. (მქუხარე ტაში).

მას შემდეგ რაც კრისერ „ავრორას“ გასროლა მსოფლიოს აქცია, რომ დაიწყა ახალი ერა კავშირის ისტორიაში, ჩვენმა სახელმწიფომ და საბჭოთა ხალხმა მოამზადეს ბევრი ისტორიული გამარჯვება, ამასთან...

ადამიანი, ანუ მთელი კაცობრიობის შესაძლებელი მერიტის წილით სულ უფრო მდიდარი ხდება, ძალადობრივ იარაღს ჩვენი ქვეყანა, ვითარდება მისი ეკონომიკა და კულტურა. საბჭოთა ხალხი მტკიცებით და თანმიმდევრულად ახორციელებს კომუნისტური მშენებლობის პროგრამას, რომელიც სკკპ XXI ყრილობამ დასახა. კომუნისტური საზოგადოების გაშლილი მშენებლობის გზით ჩვენი წინსვლის შედეგები და პერსპექტივები უმძიმარესად ილტვილია, ისინი საბჭოთა ადამიანების კანონიერი სიამაყეს, ყველა ჩვენი მეგობრის აღტაცებას იწვევს.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სარედაქციო საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მხარდაჭერით...

ა მ ხ ა ნ ბ მ ნ. ს. ხ რ უ შ მ რ ვ ი ს ს ი ზ ყ ვ

(გაგრძელება)

სომხეთის მშრომელნი არ შეუძრიან დაზარალებას და ინტერესებებს პარტიას, არ დაყარეს იარაღი და იბრძოდნენ მანამდე, სანამ საბჭოთა ხელისუფლებამ არ გაიმარჯვა. მათს რევოლუციურ ბრძოლას მეთაურობდნენ ხალხის ერთგული მებრძოლები, მამაცი ლენინელები! (ხანგრძლივი ტაშები).

სომხეთს ხალხს შეუძლია იამაყოს იმით, რომ კომუნისტური ინტერნაციონალის შექმნაში მონაწილეობდნენ სომხეთის კომუნისტები. სომხეთის რევოლუციური მოძრაობის ისტორიაში გმირული ფურცელი ჩაწერეს მუშებმა და გლეხებმა 1920 წლის მაისში, მოახდინეს აჯანყება და მანამდე წინააღმდეგობა აკვირდნენ ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი სომხეთის ბოლშევიკები იყვნენ. დაშნაკურმა კონტრრევოლუციამ, რომელიც უცხოელ იმპერიალისტებთან ერთად მოქმედებდა, დროებით გამარჯვდა, სისხლში ჩაახშო აჯანყება. სისხლიანი ტერორის იმ მძიმე დღეებში ჯალათთა ხელით დაეცნენ ხალხის სუბიექტური მებრძოლები: ს. ალავერდიანი, მ. მუსაელიანი, მ. ლარბიჯანიანი, ვ. ლუკასიანი, ო. სარგსიანი, ვ. ალექსიანი, მ. მანუჩარიანი, კ. მარტიანი, მ. მარტიანი, მ. პატიანი და სხვები. მათი სხივნი მარად დარჩება მშრომელთა გულში!

მაგრამ დამარცხებამ ვერ გაუტანა სომხეთს ხალხის სული. მას მტკიცედ სწამდა მუშათა კლასისა და მისი კომუნისტური აჯანყების ძალა, საბჭოთა რუსეთის მებრძოლნი და მანამდე, რომელიც წარმატებით ანდოვდებოდა მონაწილეობაში კომუნისტურ პარტიის (ბოლშევიკების) მეთაურობით ნაწილს. კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით მუშები და გლეხები 1920 წელს კვლავ აჯანყდნენ, დაამხეს საბუღალრო დაშლის ბატონობა. ასრულდნენ ის თაყიანი ინტერნაციონალური მოვალეობა, საბჭოთა მთავრობის მიითხოვეს სომხეთის აჯანყებული მუშებისა და გლეხების დასახმარებლად გამოეშურნენ XI არმიის წითელი არმიის ნაწილები.

ვლადიმერ ილიასძე ლენინი სიხარულით შეხვდა ცნობას, რომ დაიბნდა ახალი საბჭოთა სომხეთი. სომხეთის რევოლუციური სამხედრო კომიტეტის თავმჯდომარის ს. კასიანის სახელზე გაგზავნილი დეპეშაში ვ. ი. ლენინი წერდა: „თქვენს სახით მივსახლდები იმპერიალისტების უღლისაგან განთავისუფლებულ მშრომელ საბჭოთა სომხეთს“. (ტაშები).

ჩვენმა დიდმა ბელადმა და მასწავლებელმა ვლადიმერ ილიასძე ლენინმა დაარწმუნა საბჭოთა სოციალისტური სომხეთის აჯანყება.

რესპუბლიკის მუშები, კომუნისტურები და მშრომელი ინტელიგენცია ყოველთვის დიდი მადლობას გრძობენ წითელარმიის მებრძოლებს ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით, რომლებიც სათავეში ედგნენ სომხეთისა და მთელი ამიერკავკასიის მშრომელთა რევოლუციურ ბრძოლას, მაღლა ეჭირათ მარქსიზმ-ლენინიზმის, ოქტომბრის დღის დროშა: ვ. ი. ლენინის (ტაშები), მ. ი. კასიანის (ტაშები), მ. ი. კასიანის (ტაშები), ა. ი. მიქოიანის (ტაშები), ს. ს. სარგსიანის (ტაშები), ვ. კ. ორბელიანის (ტაშები), ს. მ. კარაგის (ტაშები), მ. გ. ცხაკაიას (ტაშები), მ. ანზორაძის (ტაშები), ა. ტ. დიკოვსკის (ტაშები), ა. მისანიკიანის (ტაშები), მ. მ. კონიანის (ტაშები) და სხვათა სახელებს. (ტაშები).

საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვებამ გადაარჩინა სომხეთს ხალხი ფეოდალურ მისამართს, უზრუნველყო მისი ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, გაუხსნა ბუნებრივების ეკონომიკური და კულტურული აჯანყების გზა. კავკასიის ყველა ხალხის ეკონომიკური აღორძინებისათვის ფასდაუდებელი მინიშნელობა ჰქონდა ვ. ი. ლენინის წარბაზი, რომელიც 1921 წლის დამდეგს გაუგზავნა აზერბაიჯანის, საქართველოს, სომხეთის, დღესტანის, მთელი რესპუბლიკის კომუნისტებს. წითელნი აღნიშნული იყო სახალხო მებრძოლების ხარვეზის ლაქვინა და სოციალისტური გარდაქმნის გზები, განსაკუთრებით ხანძარს მთელი იყო ელექტროფიკაციისა და რწყვის საქმეობა.

საბჭოთა რუსეთმა უნაგარო მძიური დახმარება გაუწია მატერიალური სახსრებით სომხეთს. ახორციელდებოდა რა ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის მშენებლობის ლენინური გეგმას, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია თავის პირველი რიგის ამოცანად თვლიდა იმას, რომ უზრუნველყო ყველა მოკავშირე რესპუბლიკაში, მათ შორის აგრეთვე მთელი რუსეთის ყველა ჩამორჩენილი განაპირა მხარეების ხალხობა მებრძოლებისა და კულტურის სწრაფ ზრდა. არანაშენებლობით მოულოდნელი ვადებში ამ რესპუბლიკებში შეიქმნა მშლადრი სოციალისტური ეკონომიკა, რომელიც ემყარება მაღალანაწილობით ინტელექტუალურ და კულტურულ, მექანიზებული სოცლის მებრძოლებს.

ლენინის მითითებამ, საჭიროა მთლიანი ელექტროფიკაცია, ურბანული სოციალიზმისა და კომუნისტური მატერიალურ-ტექნიკური საფუძვლების შექმნა შეუძლებელია, სომხეთის კომუნისტთა მოღვაწეობის საბრძოლო პრაქტიკა გახდა. დღეს სიამაყით შევიძლება ვთქვათ, რომ ეს პრაქტიკა წარმატებით ხორციელდება.

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში სომხეთში აიგო 30-ზე მეტი დიდი და საშუალო ელექტროსადგური. სომხეთში ახლა ელექტროსადგურები აშენდა 2,7 მილიარდზე მეტ კილოვოტ-საათ ელექტროენერჯიას. ეს 1,4-ჯერ მეტია იმ ელექტროენერჯიას, რასაც 1913 წელს მთელი მეფის რუსეთი აწარმოებდა. საბჭოთა სომხეთმა ერთ სულ მოსახლეზე ელექტროენერჯიის წარმოების მხრივ უკან მიიტოვა ისეთი განვითარებული კაპიტალისტური ქვეყნები, როგორც არიან იამანია და იტალია. ერთ სულ მოსახლეზე რესპუბლიკა აწარმოებს 15-ჯერ მეტ ელექტროენერჯიას, ვიდრე თურქეთი, 41-ჯერ მეტს, ვიდრე ირანი. (ტაშები).

სომხებმა აშენაგებმა, რესპუბლიკის ხელმძღვანელებმა, რაცაც ჩამოკიდეს, ერთ-ერთ საუბარში მთხრობს, სადა მათ რომ გაეფრინებინათ ვერცხვითი სომხეთის ხალხის განსწავრი, რაც უნდა იტრიასლს ვერცხვითანებმა, ჩვენს სახელმწიფოს ხალხობა მშენებელთა გამოცნობით, დღეინახავთ, სად არის სომხეთი და სად არის მეზობელი უცხო ქვეყნები. რატომ იბრძობ, რომ საბჭოთა სომხეთის ტერიტორიაზე ყველაფერი განათებულია ელექტროსადგურით, სახლგარეშით იქი, როგორც იტყვიან, უკუ-მთელია. (შემახილები: „სწორია“ მქუხარე ტაშები). იმ დროს რაც რაიონებში არ არის არაუთ ელექტროფიკაცია თანამ, არაძედ ყველა გლეხს როდი აქვს შესაძლებლობა ისარგებლოს ნაერთის ღირებით.

მაგრამ თუ, აშენაგებო, გადახედვით წარსულს, რომელიც წლის წინათ სომხეთის მოსახლეობა ისეთსავე პირობებში ცხოვრობდა, როგორც დღემდე ცხოვრობენ ადამიანები თქვენს მეზობელ კაპიტალისტურ ქვეყნებში. რამ ახალა სომხეთი? რა სასწაული მოხდა? ეს სასწაული ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუცია, ეს სასწაული ის, რომ ჩვენი ხალხი აღდგა, თავის ხელში აიღო ძალაუფლება, გახდა თავისი ქვეყნის, თავისი ცხოვრების ნამდვილი ბატონ-პატრონი. (შემახილები: „სწორია“ მქუხარე ხანგრძლივი ტაშები).

კომუნისტური მტრებმა სახლგარეშო, რომლებიც ძალიან შეშინებული არიან ჩვენი წარმატებებით, იცინა, თუ რა ხიზნს იწვევს ხალხებში სიტყვა „სომხობა“. და აი, ადამიანთა თონდაც წინააღმდეგ რომ აღდგნა სიძულვილი ჩვენი ქვეყნის წინააღმდეგ, ისინი იბრუნ, საბჭოთა ადამიანებს გიჟობდნენ „კომუნისტების მონღებს“. ისინი, როგორც ხედავთ, უხსნად იტყვიან. მაგრამ საბჭოთა აქციონის პარტიამ — იღებენ სიტყვას „სომხობა“ და მიაკერებენ მას „კომუნისტების“ ცნებას. მაგრამ ისეთ გულუბ-

რყილო ადამიანებს, რომლებიც წინათ წამოგებოდნენ ბოლშევიკების მტრების ანგისა, ახლა უკვე ასე დვილად ეღირობები. (ხანგრძლივი ხანგრძლივი ტაშები).

სულ უფრო ნაკლებად მოიპოვებენ ისეთი ადამიანები, რომლებიც არ შეეძლებოდა განსახივონ, რა არის მონობა და რა არის კომუნისტობა. (ხანგრძლივი ტაშები).

მონობა, თუ ვილაპარაკებთ ხელისუფლებაზე ადამიანთა ნამდვილად მონური დამოკიდებულება მდგომარეობის შესახებ, ჩვენში კი არ არის, არამედ კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სადაც მონობის სტეტი უმოწყალოდ უწევს ექსპლუატაციას მშრომელ ადამიანებს. და ჩვენ საბჭოთა ადამიანები კი არა ვართ მონები, არამედ კაპიტალისტური ქვეყნების ადამიანები არიან კაპიტალისტების მონები. (ტაშები). რატომ იბრძობ, რომ ჩვენში წარმოების მთელი საშუალებანი, ყველაფერი, რასაც ადამიანები ქმნიან თავიანთი შრომით, ყველაფერი კი — საზოგადოებისა, ყველაფერი ეს ხალხისა, კაპიტალისტურ ქვეყნებში კი მთავალ მილიონობით ადამიანის შრომის ნაყოფი ითვისებს კაპიტალისტთა, მონობის სტეტი შედეგით მთავრად ვაყვები. აი ამის ერთ-ერთი შედეგი — საბჭოთა სომხეთი ახლა ელექტრომუშეთ არის გააყვამებული. (ტაშები). რატომ იბრძობ, რომ თქვენს უზომოდ კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სადაც, როგორც კაპიტალისტების, იმპერიალიზმის დიდოლეობები მტკიცდებიან, „თავისუფალი ხალხები“ ცხოვრობენ. რატომ არის, რომ ეს „თავისუფალი ხალხები“, თქვენი მეზობლები, სიბნელეში იტყვიან? ეს ხომ „თავისუფალი ხალხები“ მერე და რა თავისუფლებას იქ, თუ ადამიანები სიბნელეში ცხოვრობენ. (შემახილები: „სწორია“, „მართალია“. ხანგრძლივი ტაშები).

რა არის თავისუფლება ბურჟუების გაგებით. კაპიტალისტების, მონობის სტეტი გაგებით? თავისუფლება მათი გაგებით ეს არის ის თავისუფლება, რომ უმოწყალოდ მარცხონ მშრომელი ხალხი იმით, ვისაც კაპიტალი აქვს; ვინც წარმოების მთელ საშუალებებს ფლობს. აი მათი „თავისუფლება“. ჩვენ კი ვთხოვთ — ეს მშრომელ ადამიანთა, ხალხთა მასების თავისუფლება კი არ არის, არამედ მონური არსებობა. ჩვენი წინააღმდეგი ვართ, რომ კაპიტალი, წარმოების საშუალებების ერთი მუქა ექსპლუატაციით იყენებდნენ. ჩვენ ვაძვრით წინააღმდეგი ვართ ისეთი წყობილებისა, როცა კაპიტალისტები, მონობის სტეტი უმოწყალოდ უწევს ექსპლუატაციას იმით, ვისაც მხოლოდ თავისი საშუალო ძალა აქვს; ვინც საკუთარი პატრონისა შრომით ცხოვრობს; ჩვენ იმით წინააღმდეგი ვართ, ვინც მშრომელთა მილიონობა მასებს ართმებს მთელ საზოგადოებას, ართმებს უკანასკნელ სისხლის წვეთსაც კი, ოღს ადევრებენს, რათა თავისი კაპიტლები გადღვინ, რათა თვითონ გამდიდრდეს. (ხანგრძლივი ტაშები).

და ჩვენ კიდევ ვუჩვენებთ კაპიტალისტებს, თუ რა წარმატებებს აღწევს ხალხი სოციალიზმის დროს, ვუჩვენებთ, თუ რა დიდი საქმეებს აკეთებენ სოციალისტური საზოგადოების ადამიანები, რომლებსაც მონობის სტეტი „კომუნისტების მონებს“ უწოდებენ. (ტაშები). მონობის სტეტი განკარგული თავიანთი სიყვებისათვის, დეი განკარგულ. ჩვენ როდი ვემუქვებით, საბჭოთა კომუნისტი როდი ემუქვება მონობის სტეტი; მათ ყველაზე უფრო ეშინათ თავიანთი ხალხების მუქარის, რომლებიც ადრე თუ ოდნე მოვიანებენ აგრეთვე მოსულელებს წაგდენენ იმევე გზით, რომლითაც ჩვენ სახელგანთ მადიდებთ უკვე თითქმის 44 წელიწადი. (მქუხარე ტაშები).

მშლადრი ენერჯიტიკულმა ბაზამ, უმდიდრესმა ბუნებრივმა რესურსებმა შესაძლებელი გახდა უმაგალითოდ მოწყობილი განვითარებული სახალხო მებრძოლების ინდუსტრიალიზაცია. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში აშენდა 500-მდე ქარხანა, ფაბრიკა და სხვა მსხვილი საწარმოო საწარმოები. მარტო ომისმდებამდე პერიოდში აგებული ისეთი დიდი საწარმოები, როგორც არის ალუმინის ქარხანა ქალაქ ერევანში, სილინ-პროდუქტის კომბინატი, ახტლის მაღაროები, მინიშნელობით გაფართოვდა ალუმინის სილინ-ქიმიკური და კაფანის სილინის მადის კომბინატიც. ახლა რესპუბლიკის აქვს მშლადრი, მოწინავე ტექნიკური აღჭურვილი მრავალფეროვანი მრეწველობა, რომელმაც მტკიცედ დაიკავა წამყვანი ადგილი რესპუბლიკის ეკონომიკაში. რესპუბლიკის სამრეწველო წარმოების მოცულობა 1913 წელთან შედარებით თითქმის 70-ჯერ გაიზარდა.

სამთავრო მრეწველობა და ფერადი მეტალურგია, ხელსაწყომშენებლობა და ჩახმშენებლობა, მსხვილი ელექტროტექნიკური ქარხნები, მსუბუქი და კვიბის მრეწველობის საწარმოები — აი რა განსაზღვრავს ახლა საბჭოთა სომხეთის სახეს.

სომხეთში სწრაფი ტემპებით ვითარდება ქიმიური მრეწველობა. რესპუბლიკის ქიმიური საწარმოები, რომელთა წარმოების მოცულობა 1940 წელთან შედარებით 21-ჯერ გაიზარდა, ახლა აწარმოებენ სამოცზე მეტი სახეობის სხვადასხვა პროდუქტს, რომლებსაც დიდი მნიშვნელობა აქვთ ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის.

რესპუბლიკის ინდუსტრიალიზაციისათვის ბრძოლაში გაიზარდა და გაიზარდა სომხეთის მუშათა კლასი, ინჟინერთა და ტექნიკოსთა — წარმოების ორგანიზატორთა შესანიშნავი კადრები. უფროსი თაობის აშენაგებს ახსოვთ, ხოლო ახალგაზრდობამ ისტორიულად და ლიტერატურულად იცის, რომ რევოლუციამდელი სომხეთის მრეწველობა არსებობდა არ ყოფილა. იყო მხოლოდ ნახევრად მინიშნელებული წვილი საწარმოები. მუშათა კლასი მებრძოლები იყვნენ იყო. დღეს კი რესპუბლიკის სახალხო მებრძოლებმა მშობნობის თაობას ათასზე მეტი ინჟინერი, ტექნიკოსი, მოსამსახურე, რომლებიც რთულ ტექნიკას დაუფლდნენ.

საბჭოთა სომხეთის ქიმიური მრეწველობის შემდგომი განვითარებისათვის ახალ ფართო პერსპექტივას სხავს იმამდე აზერბაიჯანთან ბუნებრივი გაზის მოწყობა.

განსაზღვრის აგება არა მარტო საბჭოთა პრობლემას წყვეტს და მოსახლეობის ყოფიანობის აუმჯობესებს არამედ იავ ნედლეულსაც იძლევა მრეწველობისათვის. სულ სომხეთის ქიმიური მრეწველობის პროდუქტის მოცულობა შეიძლება 3,3-ჯერ გადიდდეს.

ამიერკავკასიის მშრომელებმა ხალხთა მეგობრობის განსაზღვრის უფლებს დაჭირებულნი იყვნენ განსაზღვრის. ეს ძალიან კარგი და სწორი სახელმძღვანელოა. ამას წინათ სომხეთის ენერჯიტიკული სისტემა შეუერთდა აზერბაიჯანისა და საქართველოს მომდე რესპუბლიკების ენერჯიტიკურებს. ამით შეიქმნა ამიერკავკასიის ერთიანი ენერჯიტიკული სისტემა — ამიერკავკასიის ყველა რესპუბლიკის მრეწველობის შემდგომი განვითარების საიმედო საფუძველი.

ამიერკავკასიის მომდე რესპუბლიკების ხალხებმა თანაობით მეგობრობა გამოქვეყნეს თავისუფლებისათვის, ახალი ენერჯიტიკის მშენებლობისათვის ერთობლივი ბრძოლის მთავარი ათეული წლის მანძილზე. ხალხთა მეგობრობა საბჭოთა ხელისუფლების ერთ-ერთი უდიდესი მონაპოვარია; უნდა გაუფრთხილებოდ, დავიცვათ და განვითარებოდ ეს მძიური მეგობრობა.

საბჭოთა ადამიანების, მათ შორის სომხეთის მშრომელების უსაზღვრო სიყვარული საშობლოსადმი, მათი ურყევი დიდური მუშაობა მკაფიოდ გამოვლინდა დიდი სამშობლო ომის წლებში. ჩვენი ქვეყნის ხალხები მზარდი ამოუდგინ ერთმანეთის და არა მარტო დავიცვენ ჩვენი საშობლოს დროს და დამოუკიდებლობა, არამედ მთელი კაცობრიობის იმსენს დამსხრებელ დამარცხებელს. სომხები მეგობრობის გმირული ბრძოლა დიდად შეაფასეს პარტიამ და მთავრობამ. ამ აქვს კაცს ბიენეზი საბჭოთა კავშირის გმირის მაღალი წოდება, 70 ათასამდე კაცი დაჯილდოებულია ორდენებითა და მედლებით. სო-

მეხა აშენაგებს, წრიდან დაწინაურდნენ შესანიშნავი მხედრობითა. მე კარგად ვიცნობ საბჭოთა კავშირის მარშალს ივანე ქრისტეფორეს-მე ბავაშიანს. (ხანგრძლივი ტაშები). მასთან ერთად დღესაც ვიყავი დიდი სამაზული ომის ფრონტებზე. ჩვენი სამხედრო-სახლავო ძალების მშენებლობაში მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ადმირალმა ი. ს. ისაკოვამ. (ტაშები). სამაზული ომში თავი ისახელა ავიაციის მარშალმა ს. ა. ხელიაკოვამ. (ტაშები). და ბევრმა სხვამ.

მე შემიძლია დავასახელო ბევრი სომხები, რომლებმაც თვალსაჩინო როლი შეასრულეს დიდ სამაზული ომში. როცა კივიც სამხედრო ოქმის სახეობის საბჭოთა წევრი იყავი, რომელსაც შემდეგ სამხედრო-დასავლეთის ფრონტი ეწოდა, ხოლო ივანე ქრისტეფორეს-მე იყო პოლკოვნიკი, ოპარატორული განყოფილების უფროსი, ჩვენთან სხვადასხვა გვიარობის ჯარის ბევრი სახალხო სომეხი იყო, მაგალითად პარსეკოვი, ტამარჩი, ვალაჟევი, არქუნიანი, ტერ-გასარაბი, თქვენ იცით, რომ ი. თ. თეფისანი ომის დროს ხელმძღვანელობდა ლითონის წარმოების ჩვენს ქვეყანაში და მშენებდა მუშობდა. (ტაშები). თქვენი, თუ თქმა უნდა, აქედან სწორი დასველი გამოგაქვთ. (ტაშები). ასე იყო ჩვენი ფრონტზე. ეს, რა თქმა უნდა, ყველაზე არ ყოფილა, რადგან თქვენი ხალხი უფრო ბატარაა, ვიდრე სხვა ხალხები, ვთქვით, რუსი ან უკრაინელი ხალხი. თორემ ზოგიერთმა თქვენგანმა შეიძლება ცხვირი იმზიოვოს, ამას კი სარგებლობა როდი მოაქვს. (ხანგრძლივი ხანგრძლივი ტაშები).

ერთი სიტყვით, მე ვუჩვენებთ მათ ჩვენ ენერჯიტიკურებს-მე: ბატარა სომხები ხალხი, მაგრამ ყველაზე მაყვსი თავისი წარმომადგენლები. (გამოცხლება დარბაზში).

მე უკვე ვამბობ, რომ, როცა 1954 წელს ჩვენი დელეგაცია ჩინეთში იყო, ჩვენ შევიარეთ პორტარტურში, რათა შეგვეხედოდათ იქ საბჭოთა მეორეებს, გვეხსნა როგორ არიან ისინი მონაპოვრად პორტარტურის ციხე-სიმაგრეზე იმპერიალისტთა თავდასხმის შემთხვევისათვის. შევიდეთ ციხის მძიმე ბატარის დასათავსებლად. უცხად ბონდაყიდან გამოვსა ლაშაბი ახალგაზრდა და გვიპატივებს, რომ იგი საარტილერიო დივიზიონის მეთაური კარაქტიანია. (გამოცხლება დარბაზში).

ჩვეიველი შორეულ დამსავლეთში. გავემგზავრეთ რუსი კუნძულზე, რომელიც ვლადიკავკასიის შესავალი იცავს. ერთმანეთს ვეგებოდნენ. კვლავ გამოვსა ისეთივე ენერჯიტიკი, ახალგაზრდა მეთაური, მისი გვიარი იყო, გვიარე-გასარაბი თუ რაღაც ამის მსგავსი, და გვიპატივა. (გამოცხლება დარბაზში, ტაშები). ანასტას ივანეს-მე დამეპოვანა მამის ხურობით ვუთხარა, ნამდვილად შენ დაეყვანება ყველაზე სომხები მეოქი. (გამოცხლება დარბაზში).

დღეს ივანე ქრისტეფორეს-მე მომაგონა, რომ როცა ვთავაზობდით ატომური და წყალბადის ბომბების მოწყობილობას — ეს იყო დახურული დათავილიერება, — ისევ მოვიდა სომხები და გვიანდა. (გამოცხლება დარბაზში, ტაშები). რა მოწონს ეს აშენაგებო? ეს იმას მოწონებს, რომ ჩვენი ქვეყანაში ყველა ხალხმა მიიღო შესაძლებლობა გამოიჩინოს თავისი უნარი მეცნიერების დარგშიც, თავდაცვის საქმეთა დარგში და კულტურის დარგში. (ტაშები). ამიტომ, მიუხედავად იმისა, თუ როგორია გვიარის დაბოლოება — „ოქვი“, „კო“, თუ „აი“ — ან სხვა დაბოლოებანი გვიარებია, რომლებიც ჩვენი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკებშია, — ყველადასთვის ღიაა კარი, ყველას შეუძლია შემოქმედება ჩვენი სამშობლოს სასარგებლოდ. (მქუხარე ტაშები. შემახილები: ვაჟი).

ჩვენი ვამბობთ ამით. ეს არის მშრომელების, ჩვენი საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხის მონაპოვარი. ეს არის ლენინური ერთგული პოლიტიკის მონაპოვარი, და ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ იმისთვის, რომ კიდევ უფრო განვითარდეთ ჩვენი სამშობლოს ხალხთა მეგობრობა. (მქუხარე ტაშები).

ომისმდებამდე დროს საბჭოთა სომხეთში, ისე როგორც მთელს ჩვენს ქვეყანაში, დიდი ნაბიჯი გადადგა ეკონომიკის, კულტურის განვითარებაში, ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესებაში.

ჩვენი ქვეყნის განვითარებაში დიდმნიშვნელოვანი მტავალი შედგენილი გეგმა. იგი წარმატებით სრულდება. საბჭოთა კავშირი მთლიანად და, კერძოდ, თქვენი რესპუბლიკა უსრულებს სახალხო მებრძოლების განვითარების დასახულ ტემპებს. მრეწველობის საერთო პროდუქტის მოცულობა შეიძლება პირველ ორ წელიწადში სომხეთის რესპუბლიკაში გადიდდეს 25 პროცენტით წლებში გეგმებით გათვალისწინებულ 18 პროცენტის ნაცვლად.

სასამთავრო და სასიხარულოა, რომ რესპუბლიკის სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივებმა, რომლებიც ჩვენს სოციალისტურ მებრძოლებში სკვპ მომაგონა XXI ყრობის აღსანიშნავად, წარმატებით დაამთავრეს 1961 წლის ბიერევი კვარტალი, 103 პროცენტით შეასრულეს საერთო პროდუქტის წარმოების გეგმა.

შეიძლება გვეგონოს შესრულებისათვის ბრძოლის წინა ხაზზე თავდადებით შრომის სომხების ათეულ ათასობით მოწინავე მუშა, ინჟინერ-ტექნიკური მუშაკი. მთელი ხალხის პატივისცემით საზღვრებენ ამიტ მელქონიანი — კავანის სასოფლის მადის კომბინატის ბიერევილი, სერგი ამირანიანი — კიროვის სახელობის ქარხნის მეგობრებთა ბიერევილი, ხანი კომპარიანი — სამოქალაქი საბინაო მშენებლობის სამინისტროს ტრესტის კალაბო, რომელსაც სოციალისტური შრომის გმირის მაღალი წოდება მიენიჭა. წარმატებით შრომობენ კომუნისტური შრომის ბიერევილი ელექტრონათურის ქარხნის მუშა ალექსანდრე ბორისივი, ერევნის ელექტროტექნიკური ქარხნის ზენიკა ბატიმ გიორგიანი, ლენინაკანის წინდის ფაბრიკის მსკოლიანი ბიერევი ამბარანი და ბიერი, ბიერი სხვა. (ხანგრძლივი ტაშები).

რესპუბლიკის მუშათა კლასის ერთგულობა და შრომითი გმირობა გვიჩვენებს რწმენას, რომ შეიძლება გვეგონოს დავალებანი მთლიანად და გადაკარბებენ იქნება მრეწველობა.

მაგრამ გამარჯვება თავისთავად როდი მოდის. შეიძლება გვეგონოს ამოცანების შესრულებისათვის საჭიროა კიდევ ბევრი და დაბნული მუშაობა. საჭიროა კვლავ განუწყვეტლო შრომითი საწარმოო სიმძლავრე. შეიძლება გვეგონოს ხომ რესპუბლიკის მრეწველობა ერთი რაოდ და მეტად უნდა გაიზარდოს.

ამბობენ, კავკასიის სალდესაწყო სუფარზე მიღებული არ არის მასპინძელ არასამომავლო რამე უთხარა. მაგრამ იუბილეს დღეებში საჭიროა წარმატებულე ჩვენს დამარჯვებულ და ნაკლებანებებში — ამას მოითხოვს ჩვენი საერთო საქმის ინტერესები. სწორედ ამიტომ მე მიზან და სალდესაწყო დღეს ზოგი რამ ვთქვა არა მარტო მიწვევებზე, არამედ ზოგიერთ ნაკლებზე თქვენს მუშაობაში. ვიდრე, რომ ამისათვის არ აღმეძღვრებით. რამე მიმოვთ გადავხევი ამ კუთა წესს. იმისათვის, რომ კარგი სალდესაწყო სუფარა, კარგი იუბილეს იყოს, საჭიროა, რა თქმა უნდა, იუბილემდე და იუბილეს შემდეგ კარგად ვიმუშაოთ. მიზნის შეგვეტება გვიხარობთ და აღვნიშნოთ ისინი, ვინც იუბილეს დღესასწაულობას. ამიტომ იუბილეს დღეს უნდა ვილაპარაკოთ არა მარტო წარმატებებზე, არამედ ნაკლებანებებზეც. სხვადასხვა წინ ზოგიერთი აშენაგებ მუშაობადა, ვამოთქვამთ თუ არა კრიტიკულ შენიშვნებს. მე ვუთხარა, იქნებ არა ისეთი შობით, რა შობითაც უკვე ვამოთქვამთ აშენაგებულ თაობაზე-მეთქი. (გამოცხლება დარბაზში, ტაშები). მაგრამ ჩემი ხასიათი არ მაძლევს ნებას არ გამოვიტყუო ქრტიკული შენიშვნები, თუ გვედევ ნაკლებანებებს მუშაობაში. ვიმოქვრ, რომ ამას მოითხოვს ჩვენი საერთო საქმის ინტერესები. ჩვენ არ გვეშინია კრიტიკის. კრიტიკის შემდეგ უფრო ძლიერი ვხდებით, დიდმნიშვნელოვანი ამოცანები, რომლებიც შეი-

წლებში უნდა გადავკრათ, მოითხოვენ მთელი არსებული რეზერვის მიმოხილვას. ხოლო რეზერვის რესპუბლიკის მრეწველობაში დღეს მრეწველობა იყენებთ. თქვენმა კიდევ არის საწარმოები, რომლებიც ვერ ასრულებენ პოლიტიკის მშენებლობას. მშრომის ნაყოფიერების აღდგენის სასწრაფოდ დავალებებს, ზოგიერთ ქარხანაში დაწვეულია დიდი უნაყოფო ხარკები, დასაქარები წუხის გამო, დაბალი ხარისხის პროდუქცია.

გუშინ მე დავთავაზოე სახალხო მებრძოლების მიღწევათა რესპუბლიკური გამოფენა. ასეთი გამოფენით და ასეთი მიხედვებით შეიძლება იამაყოს ყოველმა რესპუბლიკამ. გამოფენაზე შეიძლება დავალოდნო მსანიშნავი საანგარიშო მანქანები, ხელსაწყოები, კარგი ხარხები-სახარტო საღარავი, სახალხო მომხარების ბევ

(დასაბუთო)

ბეჭდის საკვების ნაწილები გამომწვევად გაწევა

ეს ხომ ფაქტია. ცხვარი საჭიროა კარგი სუფრისათვის, რომ იყოს კარგი მწეველი. (გამოცემა დასაბუთო)

ბევრი შესანიშნავი წარმატება რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მოწინავეებს, რომლებიც წლიური წლით ზრდიან ყურძნის, ხაშის, ხორცის, რძისა და სხვა პროდუქტების წარმოებას, გვიჩვენებს, რომ მხარის უსწორებრივ მოწინავეებს, სომხეთის კოლმეურნეობებსა და სამჭოთა მეურნეობებს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების უფრო სწრაფი ზრდის ყველა შესაძლებლობა აქვთ.

მოვიყვანო სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა გამოცდილების მხოლოდ ზოგიერთ მაგალითს. კალინინის რაიონის სოფელ სარატოვის კოლმეურნეობამ, რომლის თავმჯდომარეც ამხ. ავღალიანია, ას ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო საფარგულზე გასულ წელს აწარმოვა 53,4 ცენტნერი ხორცი, 494 ცენტნერი რძე, თეთვლიანი ძროხაზე მიღებული 3.112 კილოგრამი რძე, მაშინ რაც რესპუბლიკის კოლმეურნეობებსა და სამჭოთა მეურნეობებში წველიადობამ საშუალოდ 1.520 კილოგრამი შეადგინა.

რა თქმა უნდა, სომეხ ხელმძღვანელებს შეუძლიათ თქვან, ახლა 1.520 კილოგრამი, 7 წლის წინათ კი წველიადობა ძროხაზე საშუალოდ უფრო 300 კილოგრამი იყო, მას კი მინაც ვეცდებით. (გამოცემა დასაბუთო)

დღეს, ამიტომ მე კი არ მეტოყვებო, თქვენთვის არის ცალკე, იმდენად რომ იზრდება რესპუბლიკა, იზრდება მისი მეურნეობა; იზრდება მისი ეკონომიკა, კულტურა, იზრდება ხალხის მოთხოვნილება. (ტაშო). რაც შეიძლება წინათ გავეთვლო, იმისთვის მდობარა გადავიხადო. უკანასკნელ წლებში ჩვენ მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება ერთობილად-ერთობილად და მტკად ვავადიდებ.

მაგრამ არც ეს არის საქმარისი. ჩვენ ჯერ კიდევ ვერ ვაქცეფოვდებით მოსახლეობის მოთხოვნილებას ამ პროდუქტებზე. გაიზარდა მშობილოთა შემოსავალი, გაიზარდა მოთხოვნილება. წარმოების ზრდა უნდა ავსოვდებოდეს მოსახლეობის მოთხოვნილებას. ამიტომ ზედ დასჯერდებით იმას, რაც ვაქცეფო. ის, რაც ვაქცეფო, კარგია. მაგრამ საჭიროა ჩვენს თავს წავუყენოთ უფრო მკაცრი მოთხოვნილება, რათა ხვალ უფრო მაღალ დონეზე ავიდეთ და მეტი ვაწარმოოთ სხვადასხვა პროდუქტები და საქონელი, რომ ხალხი სულ უფრო სრულად იკმაყოფილებდეს მოთხოვნილებებს.

გორისის რაიონის სოფელ ხინძორცის კოლმეურნეობის მწეველმა ამხ. ტუნიანმა, რომელსაც 369 ცენტრი ჰყავდა დასავალიად, თითო ცხვარზე მიიღო 5,4 კილოგრამი მატყლი და ყოველ 100 ნერზე — 127 ბატკანი.

არტაშატის რაიონის სოფელ კანჭარანის კოლმეურნეობის სოციალისტური შრომის მებრძოლის, სსრ კავშირის უმაღლესი სამჯის დეპუტატის ამხ. ელიაზარიანის იგოლმა ჰექტარზე 180 ცენტნერი ყურძენი მოიყვანა. მიღინარე წელს რგოლმა გადღებულმა იყისა ყურძნის მოსავლიანობა 230 ცენტნერამდე აიყვანა.

მინდა, რომ სწორად გამოვითქვ. მე ვაჭებ იმათ, ვისაც მოჰყავს ყურძნის უხვი მოსავალი, თუცა როგორც მე-ვენახებთ ამბობენ, ყურძნის დიდი მოსავალი ჰექტარზე ყოველთვის როდია სიყვით, იმიტომ რომ, თუ დროზე არ მოწევა, შეიძლება მიიღო უხვი მოსავალი, მაგრამ ყურძენი ცუდი იქნება. კაცმა რომ დალიოს ასეთი ყურძნის წვენი, თვალს დასუქავს, მაგრამ არა-სამომავლობის, თავისი სიმეფის გამო. ამიტომ ყველაფერში საჭიროა თანხის ზომა, საჭიროა ვაწარმოოთ მომხარების კარგი პროდუქტები.

ოქტემბერის რაიონის მისანიკიანის სახელობის კოლმეურნეობის მერგოლტრამ სათენივ მელიანთან შორის მათი ჰექტარზე მიიღო 1300 ცენტნერი სიმინდის მწევენი მასა და ვალდებულმა იყისა 1961 წელს მიიღოს 1400 ცენტნერი მწევენი მასა ჰექტარზე. სიმინდი — ეს არის რძე, ეს არის ხორცი.

ამხანაგვობა კომუნისტური მშენებლობის, ხალხის ეთილდობის განუხრავი გაუმჯობესების ინტერესები ახლა მოითხოვს სოფლის მეურნეობის განვითარების სხვა, უფრო სწრაფ ტემპებს. სკვპ ცენტრალური კომიტეტის იანგრის პლენუმმა დასახა ამოცანა, რომ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოება უსწრებდეს მოსახლეობის მოთხოვნილებას.

მარცვლულის, ხორცისა და რძის წარმოების კომიტეტის პლენუმმა დასახა, სასკებით რაფურისა და შეიძლება მათი შესრულება. ეჭვი არ არის, რომ სამჭოთა სომხეთის სოფლის მეურნეობის პროდუქტები ფართოდ გაიანდებენ სოციალისტურ შეიბრებას შეიძლონი ვეგებს ვადავდე შესრულებისათვის და ლირსულ წველის შეიბრება ჩვენს ქვეყანაში ვეგებს აღორძუმების და ძველმეურნეობის ნედლეულის წარმოების გასადიდებლად ბრძოლის საერთო საქმეში, ახალ წარმატებებს მოიპოვებენ კომუნისტურ მშენებლობაში. (ხანგრძლივი ტაშო).

სომეხ ხალხს უფლება აქვს იამაყოს თავისი წარმატებებით სახალხო განათლების, განმრთობის და ცივის, ეროვნული კულტურის, მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების განვითარებაში. უდიდეს მუშაობას, რომელიც გაწეულია სომხეთში სამჭოთა ხელოსნულების წლების განხორციელებაში, მშენებრეკულურად მოწეობენ ის საოცარი ეფილდებები, რაც მოხდა რესპუბლიკის დელაქლამ ერეგებში.

რას წარმოადგენდა ერეგია რეკონსტრუქციამდე? ეს იყო ბატარა პროვინციული ქალაქი 30 ათასამდე მოსახლეობით, ერთმანეთზე მიჯრალი თიხის სახლებით.

უნარიან მშენებელთა ხელით ერეგია სამჭოთა ხელოსნულების წლებში გახდა თანამედროვე, თავისი არქიტექტურით განუმეორებელი ქალაქი, სადაც ამოხრულია ლია ქარხნებისა და ფაბრიკების, სამეცნიერო დაწესებულებებისა და თეატრების ახალი კორპუსები და ნათელი, მრავალსართულიანი საცხოველეო სახლები. შეიძლება ვადაუტარებლად ითქვას, რომ ქალაქი ახლად აშენდა.

რესპუბლიკა, სადაც რეკონსტრუქციამდე წერა-კითხვის მცოდნეთა რიცხვი 10 პროცენტს არ აღემატებოდა, სადაც არ იყო არც ერთი უმაღლესი სასწავლებელი და სტაციონარული თეატრი, ახლა დაფარულია სკოლებს, საავადმყოფოების, სამეცნიერო და კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების მჭიდრო ქსელით. 300 ათასზე მეტი ბავშვი სწავლობს ახლა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში.

საც დიდი პრაქტიკული და თეორიული მნიშვნელობა აქვთ. სომხების მეცნიერები წარმატებით ამუშავებენ ატომურის ფიზიკის, ასტრონომიის, ვარსკვლავთა ასტრონომიის, მათემატიკის, გამოთვლითი ტექნიკის, კინერეტიკისა და სხვა დიდმნიშვნელოვან პრობლემებს. მსოფლიო მეცნიერებაში უნივერსიტეტებში წელიწადში შეიქმნა ბიურკანის ინსტიტუტის კოლექტივი, რომელსაც ხელმძღვანელობს სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი ვიქტორ ამაზასის-დე ამბარკუ-მიანი. (ხანგრძლივი ტაშო).

სომხურ ლიტერატურას ღირსეული ადგილი უჭირავს საბჭოთა და მსოფლიო ლიტერატურის ისტორიაში. მისმა გამოჩენილმა წარმომადგენლებმა, ისეთებმა, როგორც არიან თანხის თუნანია, ელიშ, ჩარუბე და სხვები, შექმნიეს შესანიშნავი ნაწარმოებები, რომლებმაც ჰპოვეს არა მარტო სომეხი, არამედ აგრეთვე სხვა ხალხების აღიარება. თანამედროვე პოეტები და მწერლები ავითარებენ საუკეთესო ტრადიციებს, ქმნიან ნაწარმოებებს, რომლებიც უძებრივად ახალ სომხეთის ცხოვრებას.

ახალი სომხეთის მშენებლობის, კომუნისტური მშენებლობის ამხარს თავის ნიქსა და შთაგონებას თქვენი რესპუბლიკის კულტურის ბევრი შესანიშნავი მოღვაწე. ისტორია საჭიროდ დაბავრებულად ადვანტურებს, რომ ნიქსა გაფურქვება, კულტურის აღმადგინა მაშინ ხდება ერის ცხოვრებაში, როცა ამისათვის იქმნება ხელსაყერი პოლიტიკური და სოციალური პირობები. და კაცობრიობის ისტორიაში არ ყოფილა უფრო ხელსაყერი, უფრო შემოქმედებითი და ცხოველყოფილი ვითარება ხელოვნების მოღვაწეთათვის, მეცნიერთათვის, მწერალთათვის, ვიდრე ჩვენს სოციალისტურ ქვეყანაში, ქვეყანაში, რომელიც პირველი აშენებს კომუნისტური მშენებრ შენობას.

სწორად ამიტომ ასე მკაფიოდ და შთაგონებით კლერს სომეხ კომპოზიტორთა მუსიკა. ბევრ მაგავსს, მათ შორის ისეთ დიდ ისტარს. როგორც არის არამ ხანატურ-რანის, იცნობენ მთელ ჩვენს ქვეყანაში, იცნობენ მთელ მსოფლიოში. (ტაშო). არამ ილიას-დე ხანატურ-რანის ლენინური პრემიის ლაურეატია. ამას წინათ ეს მაღალი ჯილდო მიენიჭა შესანიშნავ მხატვარს მარტოროს სარანს. (ტაშო).

შეიძლება ვილაპარაკოთ თქვენზე რესპუბლიკის კულტურის ბევრ სხვა გამოჩენილ მოღვაწეზე. იმედი მაქვს, ისინი არ დაემეორებინან, რომ არ ჩამოვდებიან მათ სხვებს. მინდა შევეხოს სომხეთის შესანიშნავი მხატვრის გოკარ გასარანის ბედს. უცხო მხარეთი მან ვერ ჰპოვია თავისი ნიქის აღიარება. სამშობლოში რომ ჩამოვიდა, გოკარ გასარანმა მხიურ-სომხეთში ჰპოვა დიდი აღმართი ბედნიერება, გახდა სამჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი. (ტაშო).

სამშობლომ დართო პერსპექტივები დაუსხა შრომისა და შემოქმედებითი მოღვაწეობისათვის, ხალხისა და სახალხოებისათვის ათასობით სომეხს, რომლებმაც ოდესღაც, სხვადასხვა მიზეზისა და გარემოების გამო, დაკარგეს თავიანთი სამშობლო. მძიმე ხვედრმა მათი მსოფლიოში მომთხანა სომეხი ერი. ბევრმა ადამიანმა ვერ გაუძლო არსებობისათვის მძიმე ბრძოლას; ბევრი იძულებულა დასტავილეს მშობლიურ მშობის მძიმე ჰაანს.

მე მიამბოც, რომ უცხოეთში მცხოვრებმა სომეხებმა შეთხზეს სიღრეა მერცხალზე, რომელიც ყოველ წელს გახაზულზე მოფრინავს სომხეთში და მოაქვს იმითი სალამი, ვინც სხვადასხვა ქვეყანაში იმყოფება. როგორც ჩანს, დაბრუნებისას, ეს მერცხალი ბევრ კარგ რამეს უამბობს ადამიანებს თქვენს რესპუბლიკაზე. აი რატომაც, რომ სომეხები ხალხით ბრუნდებიან მშობლიურ მიწაზე. ისინი ბრუნდებიან სოციალისტურ სომხეთში და სრული შესაძლებლობა აქვთ შეადარონ მშობლიური ადგილების წარსულს და აწევი, აქვთ შესაძლებლობა შეადარონ, თუ რას აძლევს ადამიანს სოციალიზმი და კავშირუზობი.

სამშობლოში დაბრუნება, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ადამიანი საზღვარგარეთ ცხოვრობდა და გაიზარდა და იქ გაატარა თავისი შეგვიძლია ცხოვრების მეტი წელი, — რთული პროცესია. ეს ადამიანები ხშირ დიდხანს იმყოფებიან ბურჟუაზიული პროპაგანდის, ცხოვერების, უბრალოდ რომ ვთქვათ, იძულებული იყვნენ ემეცნებნათ მგლოერი კანონები. საჭიროა მოთმინება და სიმტკიცე, რათა ამ ადამიანებს ჩაუნერგოთ სამჭოთა ადამიანის ახალი თვისებები. ერთი კი უდავოა — სამჭოთა სოციალისტური სომხეთი ახლა ცენტრი, მაგნიტი, რომელიც იხილავს სომეხი ხალხის საუკეთესო ქალიშვილებსა და ქაბუკებს.

(ხანგრძლივი ტაშო).

საჭიროა რესპუბლიკურმა ორგანიზაციებმა კვლავაც იზრუნონ იმათი შრომისა და ცხოვრებისათვის, ვინც სამშობლოში ბრუნდება.

მეფრთხილ ამხანაგვობა სომეხი ხალხის ყველა დიდი მიწევა და მონაშთიარე შესაძლებელი გახდა იმის გონებით, რომ თანამედროველ ხორციელდება ბრძნული ლენინური ეროვნული პოლტიკა, შეიქმნა ახალი სოციალისტური ურთიერთობა ჩვენს ქვეყნის ყველა ხალხს შორის — მშობრე მშობრების ურთიერთდახმარებასა და ნდობის ურთიერთობაში.

სამჭოთა ქვეყნის ხალხთა დიდი მეგობრობა, რომელიც გამოიწვიო სოციალისტური მშენებლობის მსგეულდობაში, ყველა კურსის ნაციონალისტური პარტიებისა და მიმდინარეობათა წინააღმდეგ ბრძოლაში, — ეს ერთ-ერთი ჩვენი ყველაზე ძვირფასი მონაშთარია, რომელიც მრავალკერძობი სამჭოთა სახელმწიფოს ძალისა და ძლიერების საფუძვლია.

ამხანაგვობა ჩვენი ქვეყნის მდგომარეობა როგორც საშინაო, ისევე საერთაშორისო ასპარეზზე მტკად კარგია. სამჭოთა ადამიანები მტკედელ მიღიან წინ თავიანთი დიდად მიზნისაკენ. თუ ჩვენი მეგობრები მთელ მსოფლიოში ხარობენ ჩვენი წარმატებებით, იმპერიალისტთა ბანაკში ეს წარმატებები დაბნეულობასა და გაყვანებას იწვევს.

ყველაზე ახალი ცნობილია, რომ უკანასკნელ ხანს გამწევადა საერთაშორისო ვითარება. მთელი მსოფლიოს ხალხთა დიდ შეშოთებას იწვევს იმპერიალისტ გარესობრთა ხრიკები კუბის თავისუფლებისათვის ხალხის წინააღმდეგ.

იმპერიალისტური წრები დღეიდან რამის ფსიქოზს, აქტიურებენ გამალებულ შეიარაღებას, რაც იწვევს სახტრების უკუწეურ ხარკვას. ეს გამალებული შეიარაღება წამოიწყეს დასავლეთი სახელმწიფოთა სამხედრო მომზობლებმა, რომლებიც შეიარაღებულ ბრძოლას წარმოვიბით. თუ რა უკდება ხალხებს ეს სამში გამალებული შეიარაღება, შეიძლება წარმოადგინოთ თუნდაც იმით, რომ ამერიკის შეიარაღებულ შტატებში 1961-1962 წელს მისათვის ვადაუსწინებელია 800 დამარბი სახეობი მიხნებზე დათარჯის 43 მილიარდ 200 მილიონ დოლარი. მილიონობით და მილიონობით ადამიანთა შრომას იმპერიალისტები იყენებენ მშობილოთა სახანოთ, რადგანაც ეს შრომა ხმარდება მომავლიდნებელ რაქტულ ატომური იარაღის წარმოებასა და დარგოებას. გამალებული შეიარაღება, იარაღის დარგოება, განსაკუთრებით აქტიური იარაღის, ძლიერი სტრატეგიული საფრთხის უქმნის ხალხებს, ახალი მსოფლიო იმით, თუ იმპერიალისტები შეიძლებდნენ მის წამოწყებას, ისეთ უზარმაზარ ტვირთსა და მარტორული დასუფლობათა ნერგვას გამოიწვევდა, რომლის წარმოებაც კი შეუძლებელია.

ისინი წარმოადგენენ შემაჯავებელ ფაქტორს იმ ძალუბის წინააღმდეგ, რომლებიც ცდილობენ ატეხონ იმის (ხანგრძლივი ტაშო).

ჩვენ როდი დაიწყეთ შეიბრება გამალებული შეიარაღებისათვის მთელი მსოფლიო ომის შედეგ. პირაქით, ჩვენ ზოგიერთი გზამკვლევი და ვხმარობთ, რომ ბოლო მივიღოს გამალებულ შეიარაღებას. ქვესათვის ცნობილია სამჭოთა კავშირის წინააღმდეგობა განიარაღების საკითხებზე. ჩვენ ამ ძირეულ პრობლემას სხვადასხვა მხრივ ვუდებდებით: წამოვაყენეთ წარწილობრივი ღონისძიებანი და საყოფილო ხასიათის ღონისძიებანი. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში შეტანილია სამჭოთა წინააღმდეგობა მკაცრ საერთაშორისო კონტროლს დაქვემდებარებული საყოფილო და სრული განიარაღების შესახებ. ჩვენი ნაყოფი ვანაცხადებთ: დაე დასავლეთის სახელმწიფოებმა მიიღონ განიარაღების ჩვენი გეგმა, და მაშინ ჩვენი მიზნები განიარაღებისადმი კონტროლის ყოველ მთ გეგმა. განიარაღების შესახებ ჩვენი წინააღმდეგობა მთლად არც ერთ ქვეყანას არ ჩააყენებდა უარეს მდგომარეობაში ვხა ქვეყანებთან შედარებით. მაგრამ სამაგვიროდ იგი ერთხელ და სამუდამოდ ბოლოს მოუღებდა გამალებულ შეიარაღებას, ხალხები მთელ თავიანთ ძალიერეს მოახმარებდნენ ეკონომიურ შეიბრებას, ბრძოლას თავიანთი ცხოვრების ღონის ავლდობისათვის, განა მშვიდობიანი ეკონომიური შეიბრების პირობებში რომელიმე ხალხს წავებელი დარჩებოდა რასაც ირეკილია, არა.

მაღლ სამჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობათა შორის უნდა მოეწყოს მოლაპარაკება განიარაღების საკითხებზე. ჩვენ მთელი სერიოზულობით ვეზადებთ ამ მოლაპარაკებისათვის და იმედი გვაქვს, რომ მეორე მხარეც ასეთივე პასუხისმგებლობით მიუღებდა ამ მოლაპარაკებას. თუ ვინმე ფიქრობს, რომ ასეთი მოლაპარაკება შეიძლება ამოიწეროს ცარიელ ფორმალბით, საბოცდლოდ საკითხების განხილვით, მაშინ დაე მათ იყოს იმის პასუხისმგებლობა ასეთი არასაქმიანი მიდგომისათვის. ხალხები მოვლიან, რომ მოლაპარაკება განიარაღების შესახებ გასდეს დაუსრულებლად დისკუსიას სტადიის, ისინი მოვლიან არა კონტროლს შეიარაღებისადმი, არამედ კონტროლს-დაქვემდებარებულ განიარაღებას.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ხელისუფლებას რომ სათავეში ჩაუდგას ახალი მთავრობა, ამან ზოგიერთ ადამიანს ჩაუხასა იმედი, რომ შეერთებული შტატების ახალი ხელმძღვანელი მოღვაწეები გამოიჩენენ უფრო განვირუგლ მიდგომას საერთაშორისო საკითხების განხილვასადმი, მათ შორის განიარაღების საკითხზე. ამას კი მოჰყვებოდა მთელი საერთაშორისო ვითარების გაუმჯობესება. რაც შეეხება სამჭოთა კავშირს, ჩვენ წინათაც და ახლაც ვცდილობთ გავაუმჯობესოთ ჩვენი ურთიერთობა დასავლეთის ქვეყნებთან, მათ შორის შეერთებულ შტატებთანაც. ამას მტკად დიდი მნიშვნელობა აქვს საჭირობითო საერთაშორისო საკითხების გადასაჭრელად, რომლებიც შეეხება ყველა ქვეყნის ხალხთა ინტერესებს.

ჩვენ გვინდა ვადავტაროთ განიარაღების პრობლემა, ამოიფხვრათ მეორე მსოფლიო ომის ნაშთები ევროპაში, დადეთო საზავო ხელშეკრულება გერმანიასთან და იმით ადვანტურის ის დაბრკობები, რომლებიც ხელს უშობს ურთიერთობის ნორმატიზების ქვეყნებს შორის. ხელს უშობს მთელ მსოფლიოში მშვიდობის შენარჩუნებასა და უზრუნველყოფას. ხალხები დანიტრესტეული არიან იმით, რომ შეიქმნას ყველა სახელმწიფოს მშვიდობიანი თანახმობის პირობები, მიუხედავდ მათი სოციალური და პოლიტიკური წყობილებისა.

ჩვენი მიზნები ნათელია. ჩვენ არავფერი გვინდა ჩვენთვის ისეთი, რაც შელახავდა სხვა სახელმწიფოთა ან ხალხთა ინტერესებს. სამჭოთა მთავრობა ყოველ დღეს ხმარობდა და ხმარობს იმისათვის, რომ მოსპოს დაძაბულობის კერები და მიადწიოს სახელმწიფოთა შორის სადავო საკითხების მშვიდობიან მოწყობილებას.

ჩვენ ვწუხვართ, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების აგრესიულმა ძალეებმა პროვოცირებულ მოაწყობა თავდასხმა კუბის რესპუბლიკაზე. არა მარტო ჩვენი ხალხი, რომელიც გულწრფელ პატივისცემით ეკიდება სხვა ხალხებს, არამედ ყველა პატრიანთ ადამიანი სხვა ქვეყნებში გულგრილი ვერ დარჩებოდა კუბაში დაქირავებულ ბანდების შეჭრის მიმართ.

უნდა აღინიშნოს, რომ თვით ამერიკის შეერთებულ შტატებშიც უზარალი ადამიანებს, ინტელიგენციას, ქურნალისტებსა და თვალსაზრის საზოგადო მოღვაწეთა და კინარესტნთა შორისაც კი გაისილდა ამ ავანტიურისტულ პოლიტიკის დადებითი ხეები.

მთელი მსოფლიოს ხალხები აღშფოთებულნი იყვნენ იმით, რომ მოხდა ეს გერაგული თავდასხმა კუბაზე, რომელიც არავის არ ეშურება. და ჩვენივენი ვასაგებია ხალხთა ეს გულწრფელი. სამჭოთა კავშირის მთავრობამ ამერიკის შეერთებულ შტატების მთავრობას მიმართა წერილობითი, რომლებშიც დაავო შეიარაღებულ შეჭრა და გააფრთხილა, რომ ამას შეიძლება მოჰყვეს მძიმე შედეგები.

აგრესიამ კუბის წინააღმდეგ გამწევა საერთაშორისო ვითარება. მაგრამ ჩვენ გვინდა ოპტიმისტურად იუყუროთ მოვლენათა შედეგად განვითარების დიდამიწის ამ რაიონში. ხალხები მოვლიან, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მოღვაწეები სწორ დასკვნებს და საჭირო ვაგვეთლებს გამოიტანენ იმიდან, რაც მოხდა.

კუბა აგრესიის მსხვერპლი გახდა. მაგრამ მისმა ხელმძღვანელებმა გამოიჩინეს არა მარტო გონივრული მიდგომა, არამედ კეთილშობილებაც, როცა მოთხოვეს აწარმოებო მოლაპარაკება ამერიკის შეერთებულ შტატებთან იმისათვის, რომ აღმოებტარან დასაბუთებლად ორივე ქვეყნის ურთიერთობაში და უზრუნველყონ ვითარების ნორმალიზება კარბის ზღვის რაიონში. კუბა და ამერიკის შეერთებული შტატები მეზობლები არიან და კეთილშობილურად უნდა იცხოვრონ. ზოგიერთი ფხიზელად ადამიანი ამერიკის შეერთებულ შტატებში მოუწოდებს იმეტიდლო პრინციპთა: იცხოვრო და სხვა; ავიზოვე. კარგი იქნება, თუ ამ პრინციპს ამერიკის შეერთებული შტატები გამოიყენებენ თავიანთ ურთიერთობაში კუბასთან და სხვა ქვეყნებთან. ასეთი მდგომარეობისათვის არავფელია იქნება კუბისთვისაც და ამერიკის შეერთებულ შტატებისთვისაც. ზიანს არ მიყავნებს რომელიმე პრესტიჯს. (ტაშო).

მაგრამ თუ სული აზრის მიუხედავად ამერიკის შეერთებული შტატების იმპერიალისტები მოაწყობენ ახალ აშკარა ავანტიურას კუბის რესპუბლიკის წინააღმდეგ, შეიქმნება მდგომარეობა, რასაც სერიოზული შედეგები მოჰყვება უზარარეს ყოფილის თვით ამერიკის შეერთებული შტატებისათვის. ჩვენს დროში იმპერიალისტთა ავანტიურები დაუსჯელი ვერ დარჩება. (ხანგრძლივი ტაშო).

მსოფლიოს ხალხთა ყურადღებას იპყრობს აგრეთვე ლაოსის ამბები. ლაოსი პატარა სახელმწიფოა სამხრეთ-აღმოსავლეთი აზიაში. ჯერ კიდევ 1954 წელს აქენიის თათბირმა ინდოჩინეთის შეიხებ განსაზღვრა სტატუსი ამ ქვეყნისა. როგორც დამოუკიდებელი და ნეიტრალური სახელმწიფო. მაგრამ ზოგ ვინმეს ეს სტატუსი არ მიეწეოდა. კანონიერი მთავრობის წინააღმდეგ მოეწყო ამბოხება. რომლის მიზანი ის იყო, რომ ჩაეგროთ ლაოსი სიყარის სახელმწიფო. მაგრამ ლაოსელ ხალხს არ სურს მონაწილეობდნენ რამიმ სამხედრო ბლოკებში. დაიწყო ბრძოლა, რომელიც კინლამ დადიარა და დიდ ხანსაღდა.

ახლა ხორციელდება ღონისძიებანი. რათა ჩააქრონ ლაოს ხანძარს ნაპარსლები. მეოთხედა მხარეებმა უკვე განაცხადეს, რომ შეწყვიტონ ცოცხლი და რამდენიმე დღის შემდეგ ჩვენსავე ორდა დაიწყოს მოლაპარაკება ლაოსში მშვიდობიანი მოწყობის შესახებ.

მშვიდობის შენარჩუნების ყველა გულწრფელი მომხრე მხოლოდ მიესალმება ლაოსის ხალხებს თავიანთი მოწევაში. მაგრამ ეს მხოლოდ დასაწყისია. ჩვენს დანებარებულ მხარე უნდა დაეხმარებოდნენ დასავლეთის მშვიდობის ნამდვილი და მკვირვრული და ნეიტრალური, გარეუდან მის სხვადასხვა ქვეყნებში ჩარევისაგან თავისუფალი ლაოსის შექმნის საფუძველზე. ლაოსის ხალხს, ისევე როგორც ყველა სხვა ხალხს, აქვს უფლება იცხოვროს ისე, როგორც თვითონ სურს, აწინას თავისი სახელმწიფო ისე, როგორც შეესაბამება მის საკუთარ ინტერესებს.

ჩვენი პატივისცემით ეკიდებით ლაოსის პრემიერ-მინისტრის პრინცი სუგანა ფუმას განცხადებას იმის შესახებ, რომ მისი მთავრობა იცავს და კვლავაც დაიცავს ნეიტრალიტეტის პოლიტიკას, ეს ყველაზე საუკეთესო პოზიციაა ლაოსისათვის, რომლის ხალხი ცდილობს თავის ძალიერეს მოახმაროს არა გამალებულ შეიარაღებაში მონაწილეობას, არამედ მშვიდობიან შემოქმედებით შრომას.

ჩვენ გვინდა, რომ ჩვენივენი მომავალ თათბირს წარმოებდა მოჰყვეს, ამისათვის მეორე რამ როდია საჭირო. და საკლეთის სახელმწიფოებმა ხელი უნდა აიღონ იმის ცდებზე, რომ ვადავტაროთ ლაოსს თავიანთ სახელმწიფო პოლიტიკაზე, არ უნდა ჩაერიონ მის სამინაო საქმეებში. რაც შეეხება სამჭოთა კავშირს, ჩვენ ერთხელ კიდევ ვაქცეფობთ, რომ გვინდა იხილოთ ლაოსი დამოუკიდებელი და ნეიტრალური სახელმწიფოდ, და არა აგრესიული სამხედრო ბლოკების მონაწილად.

ჩვენ უკვე არავფიხლ მოვუწოდებთ სამხედრო ბლოკებში შემავალ სახელმწიფოებს, რომ შეიგნონ — თუ რა დამატებული შედეგია მოაქვს სახელმწიფო ბლოკებს და განალებულ შეიარაღებაში მონაწილეობის პოლიტიკას, ვინაშინ ასეთი პოლიტიკა სასიკეთო როდია. სამჭოთა კავშირი მოითხოვს, რომ ლიკვირებულ იქნას ყველა სახელმწიფო დაჯგუფება, რათა სახელმწიფოთა შორის წამოიწეროს სადავო საკითხები ვადავტარა მშვიდობიანი გზით, მათი მოლაპარაკების გზით, აგრეთვე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მეშვეობით. რა თქმა უნდა, გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, როგორც იგი ახლაც მოითხოვს შეიარაღების კარგი წამლის საშუალებით. ეს ორგანიზაცია უნდა განვიკუთროთ, რათა იგი ახლავდეს შეესაბამებულ თავის სახელმწიფოს და შეიქმნას უნარი ობიექტურად, ყველა სახელმწიფოს ინტერესების გათვალისწინებით განხილვის და ვადავტარა მომწიფებული საკითხები, რათა იგი იყოს მთელ მსოფლიოში მშვიდობის უზრ

გაგრძელება

303. ნორჩიძე გივი ტრიფონის ძეს — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კლავის წევრი

408. ხახიას პარტოზ სტეფანეს ძეს — ზეგუდის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკურ ინსტიტუტის მასწავლებელი

6. ყუნიძე ვლადიმერ ანდრიაშვილის ძეს — აჭარის ავტონომიური რაიონის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკურ ინსტიტუტის მასწავლებელი

72. ხაჩიძე გივი ტრიფონის ძეს — თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკურ ინსტიტუტის მასწავლებელი

